

Plan Odnowy Miejscowości Chilmony na lata 2009 – 2013

**Gmina Nowy Dwór
Sierpień 2009 r.**

Spis treści:

1. Wprowadzenie	3
2. Ogólna charakterystyka miejscowości Chilmony	5
2.1 Położenie miejscowości, przynależność administracyjna, demografia	5
2.3 Historia miejscowości Chilmony na tle historii gminy Nowy Dwór	7
2.3. Analiza krajobrazu architektonicznego wsi Chilmony	8
3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie wsi Chilmony	8
3.1 Zasoby przyrodnicze	8
3.2 Dziedzictwo kulturowe	9
3.3 Obiekty i tereny o charakterze rekreacyjnym	9
3.4 Infrastruktura społeczna	10
3.6 Gospodarka i rolnictwo	11
3.7 Infrastruktura techniczna	12
3.8 Kapitał społeczny i ludzki	13
3.9 Zestawienie analizy zasobów wsi	14
Ludzie, organizacje społeczne	15
4. Ocena mocnych i słabych stron wsi (analiza SWOT)	16
5. Opis planowanych zadań inwestycyjnych	16
Zadanie 4	16
Zadanie 5	17
Zadanie 6	17
6. Odbiorcy Planu Odnowy Miejscowości	17
7. Wdrożenie i monitorowanie realizacji Planu	17
8. Instrumenty realizacji Planu	18
9. Promocja Planu Odnowy Miejscowości	18
10. Podsumowanie	19

1. Wprowadzenie

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych dokumentów stanowiących podstawę określenia kierunków odnowy wsi, wytyczenia dróg jej rozwoju oraz poprawy warunków życia jej mieszkańców. Niniejsze opracowanie będzie stanowić użyteczne narzędzie zarządzania rozwojem społeczno-ekonomicznym wsi Chilmony.

Do głównych korzyści z posiadania Planu Odnowy zaliczyć można:

1. większą efektywność zarządzania zasobami lokalnymi, takimi jak: środowisko, ludzie, infrastruktura oraz środki finansowe,
2. angażowanie władz Gminy oraz mieszkańców wsi/miasta w planowanie swojej przyszłości,
3. identyfikacja głównych walorów lokalnych umożliwiających rozwój danej miejscowości,
4. systematyczne monitorowanie wdrażania zadań zapisanych w dokumencie.

Punktem wyjścia Planu Odnowy jest identyfikacja najbardziej strategicznych zasobów lokalnych. Plan Odnowy zawiera także sposoby zmobilizowania tychże zasobów do promocji i rozwoju danej miejscowości.

Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny załącznik do wniosku o sfinansowanie odnowy miejscowości ze środków „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013”, oś 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Warto w tym momencie podkreślić, że Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 stanowi kontynuację Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 – 2006”. PROW będzie realizowany w latach 2007 - 2013 na terenie całego kraju. Podstawy założeń strategicznych Programu, opisane zostały w Krajowym Planie Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. Działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich realizowane będą w ramach czterech osi priorytetowych:

Oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego.

Oś 2 Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich.

Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej.

Oś 4 LEADER.

Powyższe działania będą współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz ze środków krajowych przeznaczonych na ten cel w ustawie budżetowej. PROW - to szeroka paleta działań, która skupia się na rozwoju obszarów wiejskich - na poprawie konkurencyjności sektora rolnego, zapewnianiu równowagi pomiędzy rentownością gospodarstw rolnych, ochroną środowiska i społecznym wymiarem postępu na terenach wiejskich. To oddziaływanie na rolnictwo w taki sposób, aby uwydatnić walory środowiskowe i krajobrazowe terenów wiejskich. To również środki na tworzenie nowych miejsc pracy, poprawę jakości życia i organizowanie lokalnych grup działania opierających na partnerstwie społeczności lokalnych, organizacji branżowych i samorządów przy urzeczywistnianiu inicjatyw służących szeroko pojętemu rozwojowi.

Ze względu na fakt, że Plan Odnowy Miejscowości stanowi załącznik do wniosku o przyznanie pomocy odnowy wsi w ramach PROW-u, poniżej przedstawiono zasadnicze cele, opis grupy beneficjentów oraz zakres pomocy finansowej oferowanej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.

Do głównych celów tego działania należą:

- poprawa jakości życia na obszarach wiejskich,
- promocja obszarów wiejskich,
- rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich,
- wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Głównymi podmiotami, które mogą się ubiegać o środki finansowe z tego działania są:

- gmina,

- instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego,
- kościół lub inny związek wyznaniowy,
- organizacja pozarządowa mająca status organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.), której cele statutowe są zbieżne z celami działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego PROW 2007 -2013.

W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” środki finansowe będą mogły zostać przeznaczone na następujące rodzaje przedsięwzięć:

- 1) budowę, przebudowę, remont lub wyposażania budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno - kulturalne, w tym świetlic i domów kultury, z wyłączeniem szkół, przedszkoli i żłobków;
- 2) budowę, przebudowę, remont lub wyposażanie obiektów małej architektury;
- 3) budowę, przebudowę lub remont przeznaczonych do użytku publicznego ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji oraz obiektów sportowych, z wyłączeniem sal sportowych, przeznaczonych wyłącznie dla szkół lub przedszkoli;
- 4) zakup towarów służących przedsięwzięciom związanym z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych lub tradycyjnych zawodów;
- 5) związanych z kształtowaniem obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego;
- 6) urządzania i porządkowania terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- 7) budowę, przebudowę lub remont infrastruktury turystycznej;
- 8) zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystania ich do rekreacji lub w celu poprawy estetyki miejscowości;
- 9) rewitalizację budynków wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków, użytkowanych na cele publiczne oraz obiektów małej architektury, odnawiania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci;
- 10) zakup i odnawianie obiektów charakterystycznych dla danego regionu lub tradycji budownictwa wiejskiego i ich adaptacji na cele publiczne;
- 11) budowę, przebudowę, remont lub wyposażanie obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług, w tym pawilonów, punktów wystawowych, sal ekspozycyjnych lub witryn;
- 12) odnawianie elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków i odnawiania cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków;
- 13) wyburzenia i rozbiórkę zdewastowanych obiektów budowlanych w celu uporządkowania terenu w miejscowości, jeżeli niemożliwe jest ich odnowienie i dalsze użytkowanie – w zakresie koniecznym do realizacji operacji wymienionych w pkt 1-12;
- 14) zakup materiału siewnego lub nasadzeniowego roślin wieloletnich — koniecznego do realizacji operacji;
- 15) zakup sprzętu, materiałów i usług, służących realizacji operacji;
- 16) ogólne, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości Chilmony jest obszar tej miejscowości.

Niniejsze opracowanie zawiera: opis wsi, inwentaryzację zasobów służących odnowie tej wsi, a także analizę SWOT, czyli identyfikację mocnych i słabych stron miejscowości, a także szans i zagrożeń jej rozwoju. Najważniejszym elementem niniejszego dokumentu jest opis planowanych kierunków rozwoju miejscowości Chilmony, zawierający krótką charakterystykę planowanych tam przedsięwzięć wraz z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem działań.

Zamieszczone w Planie zadania są efektem konsultacji społecznych. Zostały one zgłoszone na ręce sołtysa przez mieszkańców, głównie liderów społeczno-gospodarczych wsi. Plan Odnowy Miejscowości ma bowiem z założenia uwzględniać różne opinie, pomysły i koncepcje zgłaszane przez samych zainteresowanych odnową wsi, czyli przez członków społeczności. Należy zaznaczyć, że zasada konsultacji społecznych będzie utrzymana na każdym etapie realizacji Planu Odnowy Miejscowości Chilmony. Władze Gminy są otwarte na wszelkie uwagi i postulaty mieszkańców. Sugestie społeczności lokalnej będą prezentowane na

sesjach Rady Gminy, monitorujących stan realizacji przedmiotowego Planu.

2. Ogólna charakterystyka miejscowości Chilmony

2.1 Położenie miejscowości, przynależność administracyjna, demografia

Wieś Chilmony położona jest w północno – zachodniej części gminy Nowy Dwór, w powiecie sokólskim, blisko granicy z gminą Dąbrowa Białostocka.

Gminy Nowy Dwór jest usytuowana we wschodniej części województwa podlaskiego. Część gminy leży bezpośrednio w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego. Gmina graniczy:

- od północy z gminą Lipsk (powiat augustowski),
- od zachodu z gminą Dąbrowa Białostocka (powiat sokólski),
- od południa z gminą Sidra i Kuźnicą (powiat sokólski),
- od wschodu graniczy z Białorusią.

Rysunek 1 Położenie gminy Nowy Dwór w powiecie sokólskim oraz położenie wsi Chilmony w gminie Nowy Dwór

Źródło: PRL gminy Nowy Dwór, strona internetowa: <http://www.sokolka-powiat.pl>

<http://www.maptur.pl/podlaskie/sok%C3%B3lski/nowy%20dw%C3%B3r/chilmony.html>

Liczba ludności we wsi Chilmony – zgodnie z danymi z Urzędu Gminy Nowy Dwór (stan na 31.12.1008) wynosi 286 osób, co stanowi blisko 10% liczby mieszkańców całej gminy Nowy Dwór. Jest to jedna z najliczniej zamieszkiwanych wsi gminy Nowy Dwór. W ostatnich latach liczba ludności wsi utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie, a nawet odnotowuje się jej wzrost (o 4 osoby w 2008 roku w stosunku do roku 2007).

Tabela 1 Liczba mieszkańców wsi Chilmony w latach 2006-2008

	Liczba mieszkańców Chilmony
Stan na dzień: 31.12.2006	291
Stan na dzień: 31.12.2007	286
Stan na dzień: 31.12. 2008	290

Źródło: USC, Urząd Gminy Nowy Dwór

Dane statystyczne dotyczące struktury wiekowej mieszkańców całej gminy Nowy Dwór mówią, że ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 18,8% całej społeczności, ludność w wieku produkcyjnym 55,4%, zaś w wieku poprodukcyjnym 25,8% (podczas gdy w powiecie sokólskim osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 19,2%, a w województwie podlaskim 16,8%). Oznacza to, że miejscowość Chilmony (podobnie jak cała gmina) charakteryzuje się wyjątkowo niekorzystną strukturą wiekową mieszkańców, bowiem osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią bardzo duży odsetek społeczności.¹ Nie należy oczekiwać zmiany w tym zakresie w najbliższej przyszłości, gdyż liczba urodzeń wynosi średnio 3 osoby rocznie, a liczba zawieranych małżeństw spadła na przestrzeni ostatnich 2 lat z trzech do zera. Liczbę urodzeń w okresie lat 2006-2008 zestawiono w tabeli 2.

¹ Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Nowy Dwór na lata 2008-2013.

Tabela 2 Liczba urodzeń w miejscowości Chilmony w latach 2006-2008

Liczba urodzeń w miejscowości Chilmony	Liczba urodzeń
1.01.2006 - 31.12.2006	4
1.01. 2007 - 31.12.2007	3
1.01.2008 - 31.12. 2008	1

Źródło: USC, Urząd Gminy Nowy Dwór

Tabela 3 Liczba małżeństw zawieranych w latach 2006-2008

Liczba małżeństw zawieranych w latach 2006-2008	Liczba małżeństw
1.01.2006 - 31.12.2006	1
1.01. 2007 - 31.12.2007	3
1.01.2008 - 31.12. 2008	0

Źródło: USC, Urząd Gminy Nowy Dwór

Pozytywnie na tym tle prezentuje się statystyka dotycząca liczby wymeldowań oraz zameldowań na terenie miejscowości Chilmony. Wprawdzie z obszaru wsi wymeldowało się w ciągu ostatnich 3 lat 5 osób, ale w tym samym czasie zameldowało się 9.

Tabela 4 Liczba zameldowań i wymeldowań we wsi Chilmony w latach 2006-2008

	Liczba zameldowań	Liczba wymeldowań	Saldo migracji
1.01.2006 - 31.12.2006	4	1	+3
1.01. 2007 - 31.12.2007	3	2	+1
1.01.2008 - 31.12. 2008	2	2	0

Źródło: USC, Urząd Gminy Nowy Dwór

Struktura demograficzna miejscowości Chilmony wskazuje zatem na niezbyt korzystne trendy ludnościowe, zwłaszcza związane ze starzeniem się mieszkańców. Należy podkreślić, że we wsi odnotowuje się w ostatnich latach większą liczbę zameldowań niż wymeldowań, co stanowi pozytywny symptom dotyczący przyszłości tej miejscowości.

2.3 Historia miejscowości Chilmony na tle historii gminy Nowy Dwór

Historia wsi wpisuje się w historię całej gminy Nowy Dwór. Początki Nowego Dworu sięgają końca XV w., kiedy w Puszczy Grodzieńskiej nad górną Biebrzą, przy drodze wiodącej z Grodna w głąbi lasu, powstał dwór gospodarski zwany Nowym Dworem Białym. Wokół wkrótce rozrosła się niewielka osada. W 1504 r. wielki książę litewski Aleksander zbudował kościół p.w. św. Jana Chrzciciela. W I poł. XVI w. Nowy Dwór dzierżawiły różne rody Glinńskich i Sapiehów, 1536 r. królowa Bona wykupiła go z rąk prywatnych. W wyniku przeprowadzonych przez Bonę reform miejscowość stała się ważnym ośrodkiem administracyjnym. Znaczenie Nowego Dworu szybko rosło i osada przekształciła się w miasteczko – w 1539 r. są wymieniani w dokumentach mieszczanie nowodworscy. Dzięki staraniom królowej, Nowy Dwór uzyskał niepełne prawa miejskie, miał przywileje na dwa targi i dwa jarmarki. W roku 1578 Nowy Dwór otrzymał pełne magdeburskie prawa miejskie. W 1589 r. Puszcza Nowodworska oraz miasto i okoliczne wsie weszły w skład ekonomii grodzkiej. Nowy Dwór stał się ośrodkiem klucza – mniejszej jednostki gospodarczej w ramach ekonomii – obejmującego pięć wsi. Taki stan utrzymał się do rozbiorów. W II poł. XVIII wieś Nowy Dwór, podobnie jak wiele innych mniejszych miast regionu, przeżywała okres upadku, do którego przyczyniły się potop szwedzki i inkursja moskiewska, a potem wojna północna. Do wyludnienia Nowego Dworu i innych miejscowości w okolicy w latach 1679 –1711 przyczyniły się przywleczone przez wojska zarazy i wielka epidemia dżumy (cała ludność liczyła wówczas zaledwie 103 rodziny). Liczba ludności wzrastała stopniowo w ciągu XVIII, z czego 20 % stanowili Żydzi.

W wyniku rozbiorów Nowy Dwór znalazł się w zaborze pruskim. Miasto liczyło wówczas 96 domów i było siedzibą sądu powiatowego. W 1807 r. Nowy Dwór wraz z całym obwodem białostockim został włączony do Rosji, a samo miasto jako była królewszczyzna sprzedano rosyjskiej rodzinie Niejełowych.

W XIX w. liczba ludności miasteczka szybko się powiększała, przede wszystkim na skutek wzrostu liczby Żydów. W 1886 r. były tu wówczas 202 domy, kościół, cerkiew i dwie bożnice. Mieszkańcy trudnili się głównie rolnictwem, dopiero w drugiej kolejności handlem i rzemiosłem. Do rozwoju miasteczka nie przyczyniła się nawet budowa linii kolejowej z Grodna do Augustowa. Przed I wojną światową i w okresie międzywojennym Nowy Dwór słynął jedynie z targów, na których handlowano końmi i bydłem.

W 1934 r. Nowy Dwór utracił prawa miejskie. Podczas okupacji hitlerowskiej, Niemcy wysiedlili całą ludność żydowską do getta w Suchowoli.

Po wojnie Nowy Dwór znalazł się w bardzo złej sytuacji – utracił dużą część ludności, przede wszystkim Żydów. Linia kolejowa została zlikwidowana, a w 1962 r. wybudowano nową, łączącą Sokółkę z Augustowem (przebiega ona w odległości 10 km od wsi).

Obecnie Nowy Dwór jest spokojną wsią gminną i niewiele się zmieniło od czasów przedwojennych. Przy ulicach stoją śliczne drewniane chałupy z ozdobnymi nadokiennikami, węglami i rzeźbionymi listewkami.

Od 1990 roku Nowy Dwór jest siedzibą gminy, w skład której wchodzi 19 sołectw, w tym sołectwo Chilmony.

2.3. Analiza krajobrazu architektonicznego wsi Chilmony

Zagospodarowanie przestrzenne miejscowości opiera się na miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wieś jest typową ulicówką, wzdłuż której usypywane są budynki mieszkalne i gospodarcze. We wsi znajduje się 61 gospodarstw, a w kolonii 58.

3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie wsi Chilmony

Zasoby wsi to wszelkie elementy materialne i niematerialne, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości do budowania bądź realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć związanych z odnową krajobrazu architektoniczno-kulturowego danej miejscowości.

3.1 Zasoby przyrodnicze

W Chilmonach nie występują żadne pomniki przyrody. Jednak wieś ta leży w dorzeczu rzek Sidra i Biebrza, w niedalekiej odległości od otuliny cennego obiektu przyrodniczego, jakim jest unikatowy na skalę europejską Biebrzański Park Narodowy. Biebrzański Park Narodowy stanowi jedyny w tej części kontynentu naturalny obszar bagienny. Tak duży i unikatowy naturalny kompleks torfowisk położony nad malowniczo meandrującą rzeką posiada nadzwyczajne walory krajobrazowe.

Region, w którym położone są Chilmony, podobnie jak cała gmina Nowy Dwór, został ukształtowany pod wpływem zlodowacenia środkowopolskiego. Podłoże krystaliczne budują przeważnie gnejsy i kwarcyty występujące na głębokości ponad 500 m. Na całym obszarze nie występują utwory ery paleozoicznej. Na skałach prekambriu zalegają utwory jury środkowej i jury górnej wykształcone w postaci wapni, mułowców, margli ilastych, iłowców i piasków. Brakuje utworów jury dolnej i kredy dolnej. Kredę środkową reprezentują piaski kwarcytowe i glaukonitowe, iłowce i mułowce, natomiast kredę górną – kreda piszcząca, margle, piaski glaukonitowe i piaskowce. Utwory kredowe są przykryte na całym obszarze przez utwory trzeciorzędowe występujące prawie na całym obszarze. Ich miąższość jest bardzo zróżnicowana (przeważnie kilkadziesiąt metrów).

Obszar miejscowości Chilmony leży w dorzeczu Sidry, dopływu Biebrzy. Źródła rzeki Biebrzy znajdują się w rejonie Wzgórz Sokólskich, na południe od miejscowości Nowy Dwór. Po opuszczeniu wysoczyzny, płynąc na północ rzeka Biebrza wpływa w obszerną pradolinę,

gdzie przyjmuje swój pierwszy prawy dopływ – rzekę Nurkę i stąd płynie w kierunku zachodnim. Od tego miejsca aż do ujścia do rzeki Narwi, w pobliżu Osowca, Biebrza płynie przez Kotlinę Biebrzańską. Długości rzek na terenie gminy są następujące: Biebrza - 22 km, Sidra - 15 km, Nurka – 4 km. Poza naturalnymi ciekami wodnymi w miejscowości Bobra Wielka zlokalizowane są stawy rybne o powierzchni użytkowej 15 ha i zdolności retencyjnej ok. 6 tys. m³.

Występujące w okolicach wsi Chilmony ssaki kopytne reprezentowane są głównie przez sarnę i dziką. Stosunkowo często widywany jest lis, dużo rzadziej jenot, kuna domowa, tchórz. Okoliczne pola i łąki zamieszkuje zając szarak. Populacja zająca nie jest w ostatnich latach zbyt liczna, jednak spotkania nie należą do rzadkości. Pozostałe ssaki z grupy Micromammalia na badanym obszarze to m.in.: jeż wschodni, kret, nornica ruda, nornik zwyczajny, mysz domowa, mysz polna, szczur wędrowny. Ornitofauna występująca na omawianym terenie jest zróżnicowana gatunkowo i ilościowo, przy czym konsekwencją takiego stanu rzeczy jest głównie działalność człowieka. Do gatunków ptaków występujących na terenie gminy należy: bocian biały, łabędź niemy, myszółow zwyczajny, myszółow włochoaty, kuropatwa, żuraw, czajka, rycyk, grzywacz, synogarlica turecka, dzięcioł duży, skowronek polny, dzierlatka, dymówka, oknówka, świergotek polny, świergotek łąkowy, pliszka siwa, słowik szary, rudzik, kopciuszek, kos, kwiczoł, piecuszek, zaganiacz, sikora bogatka, sikora modra, dzierzba gąsiorek, sroka, kruk, kawka, wrona siwa, szpak, jemioluska, wróbel, zięba, dzwoniec, szczygieł, gil, trznadel.

W okolicach wsi Chilmony występują lasy prywatne oraz lasy państwowe. Lasy państwowe prowadzą gospodarkę w oparciu o plany urządzenia lasów gospodarstwa leśnego, zaś lasy prywatne w oparciu o uproszczone plany urządzenia lasów poszczególnych obszarów wsi. Drzewostan jest zróżnicowany. Lasy pełnią głównie funkcję gospodarczą, produkcja wysokiej klasy surowca drzewnego oraz funkcję wodno i glebo ochronną. Są walorem krajobrazowym miejscowości i ostoją dzikiego ptactwa i zwierząt.

3.2 Dziedzictwo kulturowe

Na terenie wsi znajdują się zabytki ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Są to²:

- Zagroda nr 63, drewn., 1. 20 XX w., wł. Włodzimierz Żawaronak,
- Dom nr 22, drewn., 2 poł. XIX w., wł. Włodzimierz Rajkowski,
- Dom nr 32, drewn., 2 poł. XIX w., wł. Andrzej Mozolewski,
- Dom nr 36, drewn., 1912 r., wł. Jadwiga Mozolewska,
- Dom nr 47, drewn., 1918 r., wł. Włodzimierz Kalenik,
- Dom nr 51, drewn., pocz. XX w., wł. Mikołaj Hańczaruk,
- Dom nr 64, drewn., pocz. XX w., wł. Eugenia Janucik.

3.3 Obiekty i tereny o charakterze rekreacyjnym

Teren, na którym położone są Chilmony, stanowi atrakcyjny obszar pod względem turystycznym. Walory tego obszaru wynikają z budowy geologicznej terenu, związanej z dwoma zlodowaceniami a warunkującej interesujący krajobraz wysoczyzny przecinanej rzekami. Największymi atutami miejscowości są: czyste środowisko przyrodnicze, korzystne uwarunkowania do rozwoju rolnictwa tradycyjnego.

We wsi istnieje boisko sportowe, które może zostać wykorzystane do organizowania różnego rodzaju imprez o charakterze sportowo – rekreacyjnym.³

² Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Nowy Dwór, grudzień 2005, Pracownia Usług Projektowych Inwestycyjnych Konserwacji Zabytków „HOT” z Supraśla; Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Nowy Dwór na lata 2008-2013. .

³ Strategia Rozwoju Gminy Nowy Dwór na lata 2001 - 2010

3.4 Infrastruktura społeczna

We wsi Chilmony istnieje i prosperuje świetlica wiejska. Jest ona zlokalizowana w budynku murowanym, wymagającym kapitalnego remontu (tj. wymiany instalacji elektrycznej, remontu ścian, sufitu, podłogi, wymian stolarki okiennej i drzwiowej, wymiany pokrycia dachowego i elewacji budynku, budowy WC, wymiany podłogi), a także zakupu wyposażenia. W świetlicy odbywają się zebrania wiejskie, a także coroczne Święto Wsi. Po remoncie i zakupie wyposażenia świetlica mogłaby w lepszym stopniu służyć dla mieszkańców wsi (w szczególności dla dzieci i młodzieży, które spędzałyby wolny czas w świetlicy np. kółka zainteresowań spotkania towarzyskie, itp.

Rysunek 2 Budynek świetlicy wiejskiej w Chilmonach – stan aktualny

Źródło: UG Nowy Dwór

Rysunek 3 Wyposażenie świetlicy wiejskiej w Chilimonach

Źródło: UG Nowy Dwór

W gminie Nowy Dwór, w której położone są Chilmony działa Nowodworski Ośrodek Kultury jako jednostka Urzędu Gminy. Organizuje cyklicznie imprezy kulturalne, spotkania, zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży. Nowodworski Ośrodek Kultury planuje w przyszłości szereg imprez, w tym najistotniejszą – przegląd zespołów ludowo-folklorystycznych pod nazwą „Granice”. Impreza będzie miała charakter międzynarodowy.

3.6 Gospodarka i rolnictwo

Na terenie wsi zarejestrowany jest jeden podmiot gospodarczy – sklep spożywczo – przemysłowy. Na terenie wsi nie działa żadna spółka (handlowa lub cywilna), co negatywnie wyróżnia miejscowość wśród innych.

Chilmony są miejscowością typowo rolniczą. Wynika to z przeznaczenia gruntów oraz z podstawowych działalności, jakimi się zajmują mieszkańcy gminy. Dla większości mieszkańców wsi rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania.

Na terenie wsi dominują gleby rdzawe i bielcowe wykształcone z piasków gliniastych, słabogliniastych i luźnych. Lokalnie występują gleby płowe i brunatne powstałe z piasków gliniastych, glin utworów pyłowych pochodzenia wodnego.

Szczegółową klasyfikację gleboznawczą sołectwa Chilmony zestawiono w tabeli 6.

Tabela 5 Klasyfikacja gleboznawcza sołectwa Chilmony (stan na dzień: 2009.07.23)

Klasa bonitacyjna	Grunty orne i sady	Użytki zielone	Razem użytki rolne
I	-	-	-
II	-	-	-
III a	5.1000	3.2200	46.9100
III b	38.5900		
IV a	157.3000	73.7782	318.9330
IV b	87.8548		
V	61.5408	57.0649	118.6057
VI	27.9000	44.9038	73.9538
VI z	1.1500		

Źródło: Urząd Gminy Nowy Dwór

Z zestawienia w tabeli wynika, że sołectwo Chilmony jako całość posiada stosunkowo dobre gleby, gdyż około 53% powierzchni gruntów ornych występuje w klasach bonitacyjnych IIIa, IIIb, IVa, czyli dobrych. Gorsze natomiast gleby, zaliczane do klas IVb, V i VI stanowią ok. 47 % powierzchni całkowitej gruntów ornych w sołectwie.

W Chilmonach, w jednym z gospodarstw hodowane są konie zimnokrwiste typu sokólskiego. Konie hoduje Pan Jan Janucik.

Konie sokólskie hodowane są w powiecie sokólskim województwa podlaskiego oraz w jego okolicy. Nazwa pochodzi od miasta Sokółka, wokół którego (również w okolicach Dąbrowy Białostockiej, Moniek i Augustowa) znajduje się główny ośrodek hodowli tych koni. Konia sokólskiego nazywa się też niekiedy białostockim.

Typ konia sokólskiego zdobył pełne uznanie na terenie naszego kraju i za granicą. Świadczy o tym liczba sprzedawanych na teren innych województw ogierów i klaczy oraz koni rzeźnych za granicę, głównie do Włoch i Francji.⁴

Ze względu na brak przemysłu oraz występującą na tym obszarze tradycyjną kulturę rolną, teren wsi nadaje się znakomicie do produkcji ekologicznie zdrowej żywności.

3.7 Infrastruktura techniczna

Przez Chilmony przebiega jedna droga powiatowa – 1246B Chilmony – Dubaśno o długości 3,30 km, utwardzona, na odcinku 1,70 km gruntowa.

Droga zarządzana jest przez Starostwo Powiatowe w Sokółce.

Przez Chilmony przebiegają dwie drogi gminne o następujących parametrach:

1)droga Chilmony – Bobra Wielka, nr 103585B, długość drogi 5,8 km, stan techniczny - nawierzchnia żwirowa,

2) droga Chilmony –Nowosiółki, nr 103586B, długość drogi 3,4 km, stan techniczny - nawierzchnia żwirowa.

Obsługa publicznego transportu lokalnego mieszkańców wsi Chilmony świadczona jest głównie przez przedsiębiorstwo państwowe PKS Białystok, oddział Sokółka na trasach:

Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór

Sokółka – Ponarlica⁵

W Chilmonach zaopatrzenie w ciepło na potrzeby grzewcze i ciepłą wodę jest realizowane wyłącznie w sposób indywidualny przez mieszkańców wsi.

Gminne wysypisko komunalnych odpadów stałych funkcjonuje w Nowym Dworze. Właścicielem składowiska jest Urząd Gminy w Nowym Dworze. Użytkowane jest one od 1991 roku i obliczeniowy czas korzystania z niego wynosi 17 lat. Parametry techniczne wysypiska:

⁴ strona internetowa Starostwa Powiatowego w Sokółce - <http://www.sokolka-powiat.pl/konie.html>

⁵ <http://www.pks.bialystok.pl>

powierzchnia całkowita: 1,04 ha, komora składowania: 0,80 ha, wypełnienie składowiska: 71 %.

W chwili obecnej eksploatowana jest środkowa część wysypiska, na całej długości, dwa rzędy środkowe działek roboczych. Rozplantowania i przysypywania nagromadzonych odpadów dokonuje się w miarę potrzeb.

Na terenie wsi funkcjonuje system indywidualnego odbioru odpadów w oparciu o pojemniki o poj. 110 l w liczbie 28 sztuk. Odpady dostarczane są na wysypisko przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Dąbrowie Białostockiej, a do transportu odpadów używany jest samochód przystosowany do wywozu kontenerów.

Usługi w zakresie usuwania odpadów komunalnych stałych na terenie wsi Chilmony świadczy „BIOM” sp. z o.o. w Dąbrowie Białostockiej. Do wywozu używane są samochody szczelne, czyste oraz znakowane w sposób umożliwiający identyfikację świadczonych usług. Selektywnie zebrane odpady z terenu wsi są kierowane do Zakładu Recyklingu w Dolistowie Starym (woj. podlaskie).

Długość sieci wodociągowej na terenie wsi wynosi 3,3 km, a liczba przyłączy to 37.

Do Chilmon woda dostarczana jest z hydroforni w Dubaźnie. Jest to jedna z 4 hydroforni na terenie Gminy Nowy Dwór. Z hydroforni tej woda jest dostarczana także mieszkańcom następujących miejscowości: Bobra Wielka, Dubaśno, Chilmony Kolonia, Sieruciowce, Koniuszki. Wydajność studni wynosi 45m³/h, wydajność hydroforni 45m³/h. Hydrofornia jest wyposażona w 2 hydrofory o pojemności 4,0 tys dm³ oraz 3 odżelaziacze Ø 1000 mm.

Miejscowość Chilmony nie jest skanalizowana. Większość mieszkańców wsi odprowadza ścieki do bezodpływowych zbiorników lokalnych. Zgodnie z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Nowy Dwór na lata 2008-2013, budowa sieci kanalizacyjnej do innych miejscowości w gminie powinna być poprzedzona analizą ekonomiczną przedsięwzięcia. Możliwe, iż rozwiązaniem ekonomicznie korzystniejszym w długim okresie analizy (30 lat) jest odprowadzanie ścieków do urządzeń lokalnych i dowożenie ścieków do oczyszczalni w Nowym Dworze. Rozwiązaniem alternatywnym jest budowa oczyszczalni przyzagrodowych. Aktualnie w gminie nie ma oczyszczalni przydomowych. Wskazany jest rozwój tego typu budownictwa.

3.8 Kapitał społeczny i ludzki

Zdecydowana większość mieszkańców wsi trudni się rolnictwem. Dane statystyczne dotyczące ludności zamieszkującej miejscowość mówią, że ponad połowa to osoby posiadające wykształcenie zaledwie podstawowe. Ponadto prawie 13% nie posiada w ogóle wykształcenia szkolnego lub nie ukończyło szkoły podstawowej. Średnie wykształcenie posiada niespełna 16% mieszkańców gminy, a wyższe nieco ponad 2%. Są to wyniki bardzo niskie.⁶

We wsi funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna, która została zarejestrowana jako stowarzyszenie w 1996 (nr KRS: 0000058457). Do zarządu Stowarzyszenia należą: Prezes Mikołaj Siemieńczyk, Naczelnik Stanisław Hanczaruk, Zastępca Naczelnika Jan Hanczaruk, Sekretarz Włodzimierz Hamanowicz oraz Skarbnik Wiesław Hanczaruk.

Na terenie miejscowości Chilmony działa także 7 – osobowy zespół ludowy „Podlasianki”, założony w 1980 r. przez Panią Nadzieję Janucik.⁷

W położonej nieopodal Kolonii Chilmony funkcjonuje zespół folklorystyczny „Dworzanki”. Został on założony wiosną 1976 roku przez nieżyjącą już panią Olę Kalenik. W chwili założenia zespół liczył 4 osoby. Na początku lat 80. skład osobowy zespołu został powiększony do ośmiu osób. Repertuar zespołu „Dworzanki” opiera się głównie na tradycyjnych tekstach piosenek białoruskich przekazywanych z pokolenia na pokolenie, do których członkinie same komponują muzykę. W latach 80-tych i 90-tych zespół „Dworzanki” uczestniczył w Przeglądach Rejonowych i Wojewódzkich Piosenki Białoruskiej odnosząc sukcesy artystyczne m.in. drugie oraz trzecie miejsce na Przeglądzie Piosenki Białoruskiej w Białymstoku. Obecnie zespół „Dworzanki” bierze czynny udział w imprezach kulturalnych

⁶ Dane z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku

⁷ Strona internetowa Stowarzyszenia Twórców Ludowych - http://www.zgstl.kei.pl/zespoilyludowe/podlaskie/wykaz_podlaskie.htm

organizowanych na terenie gminy, powiatu oraz województwa prezentując wieńce dożynkowe oraz piosenkę białoruską. Obecny skład zespołu „Dworzanki”: Halina Janucik – przewodnicząca zespołu, Nadzieja Szczerbacz, Anna Szczerbacz, Irena Janucik, Halina Woroniecka, Halina Borko, Nadzieja Borys, Maria Połubińska.⁸

Rysunek 4 Zespół folklorystyczny „Dworzanki”

Źródło: <http://www.sokolka-powiat.pl/zespoly.html>

3.9 Zestawienie analizy zasobów wsi

Rodzaj zasobu	Występuje w dużym nasileniu	Występuje w średnim nasileniu	Występuje w małym nasileniu	W ogóle nie występuje
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu	x			
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)	x			
- walory szaty roślinnej (np. unikatowe gatunki roślin, rośliny chronione)		x		
- obszary przyrodniczo cenne		x		
- świat zwierzęcy (unikatowe gatunki zwierząt)			X	
- osobliwości przyrodnicze			x	
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	x			
- podłoże, warunki hydrogeologiczne			x	

⁸ <http://www.sokolka-powiat.pl/zespoly.html>

- gleby		x		
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe		x		
- walory zagospodarowania przestrzennego			x	
- zabytki		x		
- zespoły artystyczne		x		
Dziedzictwo historyczne				
- tradycje, obrzędy, gwara	X			
- legendy, podania i fakty historyczne	x			
- ważne wydarzenia historyczne		X		
- specyficzne nazwy			X	
- postacie historyczne			x	
Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową			x	
- działki pod domy letniskowe			x	
- działki pod zakłady usługowe i przemysł			x	
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe		x		
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)			x	
- place i miejsca publicznych spotkań			x	
- miejsca sportu i rekreacji			x	
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)		x		
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe			x	
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne			x	
- placówki opieki społecznej				x
- szkoły				x
- świetlica wiejska			x	
Ludzie, organizacje społeczne				
- OSP		x		
- twórcy ludowi				x
- Stowarzyszenia		x		

Podsumowując charakterystykę wsi pod kątem zasobów, należy wyraźnie podkreślić, że największym bogactwem tej wsi są unikatowe walory krajobrazowe i przyrodnicze, a także spokój i cisza charakterystyczna dla obszarów zlokalizowanych daleko od dużych aglomeracji miejskich. Dodatkowym atutem miejscowości Chilomony jest aktywna postawa lokalnej społeczności, wyrażająca się w kultywowaniu lokalnych tradycji – funkcjonowanie 2 zespołów folklorystycznych.

Właściwe wykorzystanie wskazanych w dokumencie walorów, a także troska o ich promocję regionalną, jak też krajową, mogą przyczynić się do wykreowania wizerunku miejscowości Chilmony jako interesującego ośrodka pielęgnującego lokalne tradycje, a przez to interesującego także z turystycznego punktu widzenia.

4. Ocena mocnych i słabych stron wsi (analiza SWOT)

Silne strony

- ✓ wykorzystanie flory i fauny ukształtowanej w dorzeczu rzeki Sidra i Biebrza,
- ✓ rozwój gospodarstw agroturystycznych,
- ✓ rozwój i zachowanie dziedzictwa kulturalnego (na bazie istniejących zespołów folklorystycznych,
- ✓ aktywna postawa lokalnej społeczności wyrażająca się w funkcjonowaniu OSP oraz zespołów folklorystycznych.

Słabe strony

- ✓ brak bazy noclegowo- wypoczynkowej,
- ✓ mała promocja wsi Chilmony,
- ✓ zła nawierzchnia dróg dojazdowych,
- ✓ niedostateczne rozpropagowanie istniejących walorów turystycznych,
- ✓ brak racjonalnej gospodarki ściekowo- odpadowej
- ✓ brak kanalizacji.

Szanse

- ✓ rozwój infrastruktury drogowej,
- ✓ popyt na ziemię w atrakcyjnych lokalizacjach poza dużymi aglomeracjami miejskimi,
- ✓ trend przenoszenia się mieszkańców na wieś,
- ✓ wykup starych domów wiejskich i siedlisk przez mieszkańców dużych miast,
- ✓ wykorzystanie potencjału turystycznego, usytuowania w dorzeczu rzek Sidra i Biebrza,
- ✓ rozwój agroturystyki,
- ✓ możliwość wykorzystania funduszy unijnych na wielokulturowość, pielęgnację tradycji, a także dziedzictwa historycznego i przyrodniczego.

Zagrożenia

- słaby potencjał rozwojowy wsi ze względu na dominację ludzi w wieku poprodukcyjnym,
- brak możliwości „przyciągnięcia” młodych ludzi.

5. Opis planowanych zadań inwestycyjnych

Wśród działań i inwestycji planowanych do realizacji we wsi Chilmony w perspektywie lat 2009 – 2013 znajdują się następujące zadania:

Zadanie 1.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – 15 sztuk

Zadanie 2.

Program promocji miejscowości (stworzenie programu promocji wsi)

Zadanie 3.

Budowa ścieżek rowerowych Chilmony, Koniuszki, Lipsk, Harasimowicze

Zadanie 4

Remont kapitalny świetlicy wiejskiej

Zadanie 5

Budowa nawierzchni asfaltowej drogi (od drogi powiatowej przez wieś Chilmony)

Zadanie 6

Budowa zaplecza rekreacyjnego na bazie istniejącej rzeki Sidra i Biebrza

Zadania inwestycyjne zaplanowane do realizacji we wsi Chilmony w latach 2009-2013 wpisują się w realizację strategicznych celów rozwoju całej gminy, do których zaliczamy:

CEL STRATEGICZNY I Poprawa konkurencyjności gminy
CELE OPERACYJNE: Promocja gminy – zadanie 2 Wspieranie rozwoju turystyki – zadanie 3
CEL STRATEGICZNY II Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury technicznej
CELE OPERACYJNE Rozbudowa sieci kanalizacyjnej – zadanie 1 Rozbudowa i modernizacja dróg – zadanie 5
CEL STRATEGICZNY III Poprawa stanu środowiska kulturowego i pielęgnacja dziedzictwa historycznego
CELE OPERACYJNE Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego (stowarzyszenia, organizacje kultywujące kulturę lokalną) – zadanie 4 Tworzenie atrakcji turystycznych – zadanie 6

W niniejszym Planie Odnowy wsi Chilmony przeznaczono znaczne środki na realizację powyższych zadań. Największą inwestycją będzie budowa nawierzchni asfaltowej na drodze wiodącej drogi powiatowej przez wieś Chilmony oraz budowa ścieżek rowerowych, zwiększających atrakcyjność turystyczno-rekreacyjną tego terenu. Pozwoli to na podniesienie walorów wsi, poprawę infrastruktury, co może spowodować większe zainteresowanie ze strony turystów, inwestorów, przyszłych mieszkańców. Nowe ścieżki rowerowe stanowiąc będą atrakcję turystyczną.

Szczegółowy opis zadań, wraz z podaniem ich celu, harmonogramu, a także kosztów realizacji zawarto w Załączniku nr 1 pt. „Inwestycje i działania planowane do realizacji w miejscowości Nowy Dwór w latach 2009 – 2013”.

6. Odbiorcy Planu Odnowy Miejscowości

Odbiorcami projektu są mieszkańcy wsi Chilmony oraz przyjezdni i turyści. Projekt będzie oddziaływał także na całą gminę Nowy Dwór oraz na powiat sokólski.

7. Wdrożenie i monitorowanie realizacji Planu

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez przyjęcie go przez Radę Sołecką wsi Chilmony, a następnie poprzez przyjęcie go w formie uchwały przez Radę Gminy Nowy Dwór. Podmiotem odpowiedzialnym za jego realizację będzie Wójt Gminy.

Ponadto zostanie powołane ciało wykonawcze Planu Odnowy Miejscowości Chilmony, czyli zespół, którego zadaniem będzie zarządzanie i koordynacja Planem oraz monitoring realizacji poszczególnych zadań inwestycyjnych.

W skład Zespołu Wykonawczego Planu wejdą:

- ✓ Wójt Gminy,

- ✓ pracownicy Urzędu Gminy,
- ✓ sołtys i Rada Sołecka Chilmon.

Zakres zadań Zespołu obejmuje w szczególności:

- ✓ zapewnienie zgodności realizacji Planu z dokumentami programowymi wyższego rzędu, z tym przede wszystkim ze Strategią Rozwoju Gminy Nowy Dwór na lata 2001-2015;
- ✓ zapewnienie zgodności realizacji Planu z powszechnie obowiązującym prawem, w tym w szczególności z Prawem zamówień publicznych,
- ✓ opracowanie wskaźników realizacji Planu Odnowy Miejscowości,
- ✓ monitoring realizacji Planu (m.in. poprzez zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępu wdrażania oraz przebiegu realizacji poszczególnych projektów wynikających z Planu),
- ✓ wprowadzanie ewentualnych korekt zaplanowanych w dokumencie zadań, w tym w szczególności lat ich realizacji oraz wysokości kosztów realizacją poszczególnych działań,
- ✓ prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych mających na celu upowszechnienie w społecznej świadomości założeń Planu Odnowy,
- ✓ opracowanie i składanie wniosków o finansowanie zewnętrzne.

Przy realizacji swoich obowiązków Zespół może tworzyć korzystać z opinii ekspertów lub firm zewnętrznych.

8. Instrumenty realizacji Planu

Najważniejszym narzędziem realizacji Planu będzie budżet gminy. Zadania wynikające z Planu będą musiały znaleźć swoje odzwierciedlenie w corocznym budżecie Gminy. Budżet na niektóre zadania, zwłaszcza duże inwestycje, będzie wymuszał przygotowanie tzw. „montażu finansowego”, czyli kompozycji środków finansowych z różnych źródeł, pochodzących zarówno z budżetu gminy, jak też z programów krajowych czy unijnych.

Kolejnym niezwykle ważnym narzędziem realizacji Planu powinno być opracowanie Strategii Promocji Gminy Nowy Dwór, uwzględniającej formy i sposoby promocji walorów lokalnych poszczególnych miejscowości, różniących się pomiędzy sobą unikatowymi zasobami i walorami.

9. Promocja Planu Odnowy Miejscowości

Głównymi celami działań informacyjno-promocyjnych związanych z Planem Odnowy wsi Chilmony będzie:

- ✓ upowszechnienie informacji na temat inwestycji planowych we wsi do roku 2013 wraz ze wskazaniem szacunkowych kosztów realizacji projektów;
- ✓ wskazanie możliwości uzyskania zewnętrznego dofinansowania na odnowę wsi;
- ✓ bieżące informowanie opinii publicznej o zakresie i wymiarze otrzymanej pomocy unijnej dla poszczególnych projektów.

Grupami docelowymi promocji Planu Odnowy Miejscowości Chilmony będzie przede wszystkim społeczność lokalna wsi, czyli jej mieszkańcy, ale także gminne władze samorządowe, lokalne organizacje i instytucje funkcjonujące na terenie gminy Nowy Dwór. Informacja o dokumencie będzie także ukierunkowana „na zewnątrz”, czyli do władz wojewódzkich oraz różnego typu organizacji społecznych i pozarządowych, samorządów gospodarczych, działających nie tylko na szczeblu lokalnym, ale także regionalnym.

Osiągnięcie wskazanych powyżej celów działań promocyjno-informacyjnych stanie się możliwe po zastosowaniu różnorodnych form promocji, do których zaliczyć należy:

- ✓ prezentację założeń Planu Odnowy Miejscowości na sesji Rady Gminy;
- ✓ publikację całego tekstu dokumentu na BIP gminnym;
- ✓ publikacje, broszury informacyjne, materiały audiowizualne, ulotki pozwalające w łatwy, przystępny i atrakcyjny sposób przekazywać założenia Planu Odnowy Miejscowości Chilmony, a także wiedzę o Unii Europejskiej i dostępnej pomocy, jak również roli instytucji samorządowych w zarządzaniu tą pomocą;

- ✓ współpracę z mediami regionalnymi w zakresie przekazywania informacji na temat realizacji założeń Planu Odnowy.

10. Podsumowanie

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości Chilmony zakłada realizację zadań mających na celu poprawę jakości życia jej mieszkańców. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności lokalnej społeczności, wzrost integracji społecznej mieszkańców wsi oraz rozwój form współpracy na rzecz rozwoju miejscowości poprzez promocję jej unikatowych wartości. Zakładane do realizacji przedsięwzięcia mają w konsekwencji doprowadzić do wzrostu znaczenia wsi jako ośrodka nie tylko zapewniającego odpowiednią jakość życia swoim mieszkańcom, ale także jako ośrodka spełniającego funkcje turystyczne. Chilmony mogą docelowo stać się miejscem rekreacji i turystyki weekendowej dla mieszkańców oraz przyjezdnych i turystów.

Mimo niewątpliwych walorów wsi nie obserwuje się bardzo dużego wpływu turystyki na jej gospodarkę. W Chilmonach nie jest rozwinięta działalność agroturystyczna, a warto podkreślić, że taka forma organizacji gospodarstw rolnych byłaby istotnym dodatkiem do ich dotychczasowej działalności i dawałaby szanse zmniejszenia bezrobocia. Stworzona zostałaby również możliwość promocji wsi i wzrost napływu turystów w przyszłych latach, co pociągnęłoby pobudzenie popytu i ożywienie gospodarcze.

Załącznik 1. Inwestycje i działania planowane do realizacji w miejscowości Chilmony w latach 2009-2013

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Cel i przeznaczenie zadania	Szacunkowy koszt zadania w PLN	Źródła Finansowania		Planowany harmonogram realizacji				
						2009	2010	2011	2012	2013
1.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków 15 szt.	Poprawa warunków sanitarnych, zmniejszenie wpływu na środowisko, podniesienie komfortu życia mieszkańców, podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej miejscowości	225 000	Środki własne	25 000		25 000			
				PROW	200 000		200 000			
				RPO WP						
				PO KL						
				Inne dotacje						
				Kredyty i pożyczki						
2.	Program promocji miejscowości	Promocja walorów historycznych, turystycznych i przyrodniczych wsi i jej okolic	50 000	Środki własne	10 000		10 000			
				PROW						
				RPO WP						
				PO KL						
				Inne dotacje	40 000			40 000		
				Kredyty i pożyczki						

3.	Budowa ścieżek rowerowych Chilmony, Koniuszki, Lipsk, Harasimowicze	- Rozwój bazy turystycznej w regionie, -poprawa dostępności do infrastruktury sportowej, - Wzrost roli turystyki, sportu i rekreacji jako czynników stymulujących wzrost społeczny i gospodarczy	2 000 000	Środki własne	200 000				200 000	
				PROW	1 800 000				1 800 000	
				RPO WP						
				PO KL						
				Inne dotacje						
				Kredyty i pożyczki						
4.	Remont kapitalny świetlicy wiejskiej	Podniesienie jakości życia kulturalnego i sportowego mieszkańców wsi poprzez remont budynku	1 200 000	Środki własne	120 000		120 000			
				PROW	1 080 000		1 080 000			
				RPO WP						
				PO KL						
				Inne dotacje						
				Kredyty i pożyczki						
5.	Budowa nawierzchni asfaltowej drogi (od drogi powiatowej przez wieś Chilmony)	-podniesienie standardu transportu kołowego, - zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym	2 000 000	Środki własne	200 000			20000 0		
				PROW	1 800 000			180000 0		
				RPO WP						
				PO KL						
				Inne dotacje						
				Kredyty i pożyczki						
6.	Budowa zaplecza rekreacyjnego na bazie istniejącej rzeki Sidra i Biebrza	Zabezpieczenie turystów w: - Kampingi, - Sprzęt rekreacyjny	700 000	Środki własne	70 000				70 000	
				PROW	630 000				630 000	
				RPO WP						
				PO KL						
				Inne dotacje						
				Kredyty i pożyczki						

Tabela 1 Liczba mieszkańców wsi Chilmony w latach 2006-2008	6
Tabela 2 Liczba urodzeń w miejscowości Chilmony w latach 2006-2008.....	7
Tabela 3 Liczba małżeństw zawieranych w latach 2006-2008	7
Tabela 4 Liczba zameldowań i wymeldowań we wsi Chilmony w latach 2006-2008.....	7
Tabela 5 Klasyfikacja gleboznawcza sołectwa Chilmony (stan na dzień: 2009.07.23).....	12